

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 82 ер.,
на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 84 ер.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
редним застереженням і залученем належ-
ности почтової.

В справах редакційних можна усно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Учителям.

Екзекутивний комітет буковинського учительства
звиває учителів і учительок, щоб в суботу, 5. с. м.,
коли буде рішати ся в Соймі справа регуляції їх
платні, явили ся перед соймовою палатою і зажадали
особливо від руских послів сповнення даних обітниць.

Законопроект регуляції платні народних учите-
лів не одержав цісарської санкції лиш тому, що не
було запевненого покриття на видатки получені з ре-
гуляцією. Пропінаційний закон, що має покрити ту
недостачу, принесе в найближших роках стільки до-
ходів, що вони вистануть ледви на покриття усе зро-
стаючих причинків до фонду шкільного. На те, щоб
заспокоїти домагання учителів в тій мірі, в якій вони
жадають, треба би хіба розписати нові додатки кра-
єві, які вже нині разом з шкільними вносять 96 про-
цент! Коли до того дочислити додатки громадські
і всякі інші драчі, зрозуміє кождий, що звалювати
новий тягар на плечі мужицтва не можливо. Всякі
Ончулі і Луцули можуть для агітації шафувати мі-
ліонами, хто справді хоче добро учителям
вчинити, мусить держати ся границь
можливости.

З свідомістю того поставив проф. др. Смаль-
Стоцький в комісії фінансовій внесок, щоб до дефі-
цитного поладження справи учительської платні,
підвищити додаток дорожничий і то
в слідуєчий спосіб: 1. дефіцитні учителі II. кате-
горії одержують додаток 400 К, учителі III. кате-
горії I. степеня 300 К, 2. степеня 200 К річно. Про-
візоричні 180 К річно. 2. Дефіцитні учителі й учите-
льки, підучителі й підучительки, які не мають права
на помешкане згідно на відшкодоване за помешкане,
одержують тепер додаток на помешкане, що
дав учителів II. і III. катег. вносить 200 К річно.
3. учителям, що побирають третій, четвертий, пятий
і шостий службовий додаток, вимірюєть ся їх по 200
корон. На переведенне сего проету треба сума 225.000
корон.

Після отсего проекту кожда учи-
тельська особа мусить дійти до платні
2800 К, а надучителі і надучительки до

3140 К річно. О скільки сей проект ліпший від доте-
перішного вже ухваленого, побачимо з отсего порів-
няня. Після давного проекту перша категорія, зн. дуже
незначний процент цілого учительства, посувала ся
вправді до платні 3600, згідно 4000 і 4400 К;
дальших десятих процент учительства до 2800—3200
корон; два й чотири процент до 2200 згідно 2600
корон річно; зате половина цілого учитель-
ства могла дійти лиш до 1600 до 2000 корон, а по-
свідних двадцять процент мусили вдоволити ся нуж-
денною платнею 1200 К.

Супроти сего проєкт проф. Стоцького хоче
помочі не одиницям, але загально учителям, по-
мочи, на скільки дозволяють на се фінанси краю.
Дотеперішній 25. проц. додаток дорожничий підви-
щуєть ся до 42 процент — значить, приречені дані
рускими послами виповняють ся.

Проект проф. Стоцького перепав однак в фін-
ансовій комісії більшістю одного голосу. Внеско-
давець зголосив вотум меншости і боронити ме свого
предпожження в певній палаті.

В суботу прийде ся справа на денний порядок.
Зазив екзекутивного комітету не може відносити ся
до руского учительства. Воно не потребує жадати
від своїх послів додержання обітниць. Сповнять їх без
того, але в згоді з інтересами краю й особливо му-
жицкого населення.

З буковинського Сойму.

Вівторкове засідане буковинського Сойму нале-
жало до інтересніших і живіших в сій сесії. По-
рішено остаточно справу пропінації, ну і не хибу-
вало — сензація! Численно зібрана публіка, що з по-
дйву гідною витревалістю потлила ся на тих двох чи
треох метрах квадратних „галерії“, не за дурно стра-
тила час...

Оживлене внесли в наради буковинських батьків
народів, особисті справи (очевидно!), а їх горюм був
— хто-ж би як не генеральний рахмістер Буковини,
відомий захитник буковинського учительства, славет-
ний Аврель лицар фон Ончул! Його ненависні, орди-

нарні лайки на черновецьку пресу (особливо „Czern
Tagblatt“ та „Allgemeine Zeitung“), за те, що не хоче
одушевляти ся його фінансовими проєктами, його на-
пади на урядників релігійного фонду і виділу краєвого
за те, що дехто з них поважив ся агітувати проти
його величества Ончула, чинна зневага редактора
„Tagblatt-y“ і визов на двобій — отсе сензаційні ін-
термецца, що можуть дорівняти навіть „дебатам“ бл.
п. австрійського куріального парламенту.

Поза тим Сойм працював горячково від 5. год.
веч. до 12. в ночи, позалягоджував масу предложень
виділу краєвого і ухвалив пропінаційний законопроект
в тім тексті, який ми подали в однім з послідних
чисел.

*

Президують на переміну маршаков барон Ва-
силько і віцемаршалок др. Стоцький.

По прочитаню інтерпеляцій, між якими находить
ся інтерпеляція посла Малина в справі випосажених
будинку залізничного в Глібоці та побудованих почина-
лень на перестанках буковинських льокальних желіз-
ниць, інтерпеляції посла Пігуляка в справі поладу
в народній школі в Вашківцях н. Ч., в справі за-
ложени телефонічної сітки з Неполоковців аж до Сте-
фанівки на державні кошта та в справі незнання кра-
євих мов урядниками, — запитував п. др. Ончул
краєвого президента, чи часописи „Cz. Tgbl.“ та „Cz.
Allg. Ztg.“ попірані правительством, нападаючи край-
ними словами на сї дивниці. Президент відповідає,
що йому нічого не відомо про підпиране названих
часописий правительством. Перед переходом до днєв-
ного порядку посвѣчує краєвий маршалок згадку по-
мершому колишньому шефови краю бар. Бургінгонови.

По переході до днєвного порядку відбуває ся
перше читане предложеннє краєвого виділу, з яких
отсі замітніші: устав краєвий і виборча ординація
соймова, громадський устав і виборча ординація гро-
мадска, предложення краєвого і краєвого шкільного
фонду про 1908 та заложене рентових дібр. Описи п.
др. Ончул аргументує свій внесок дотично закупки
і розпарцельованнє ґрунту гр.-ор. релігійного фонду;
при тім дістає ся і поодиноким урядникам рел. фонду,
які підчас виборів до Ради державної агітували то
за Белегардом то за апараристом. Бесідник жадає,
щоб його внесок передано комісії фінансовій. Внесення
принято проти голосів шп. Вежана, Калінескула
і Флондора. Посол др. Скедль узасаднює свій
внесок в справі заснованнє шкіл меншости, який
і прийнято. Підчас бесіди промовця перебувають пу-

НОВІ КНИЖКИ.

Михайло Яцків: Казка про перстень.

(Збірка нарисів і оповідань. „Молода Муза“ ч. 3. Львів
1907. Ст. 128 всл. 16-ки.

В здоровім народі, що йдучи за силою природ-
ного життєвого розгону, не хоче замкнути себе в по-
рохнавій коморі порохнавіх, давними віками призна-
ваних законів, навичок і правд, бо перед ним сте-
лить ся все инше, все дальша дорога, — в такім
народі кожде свѣже покоління, і то на всіх областях
життя, засіває народну ниву новими думками і при-
носить в собою нові свѣтогляди, нові почування, нові
слова. Тисяч причин складаєть ся на се, але так було,
є — і так повинно бути.

В кождім свѣжім і здоровім народі — отже і у
нас! Сотка перешкод стане тут сьмідям на їх дорож-
і, безліч наруг і докорів посилюєть ся на їх голову,
йти муть они без признання і без зрозуміння, погана
зайка і дикий регіт привітає кожду їх може і менше
засливу пробу, найдуть ся нікчемні прислужники
„сильних“, що „павиною пустотою“ назвуть кроваві
смуток сердечні, але все минеь ся, а остане
полюсь в народі щира пам'ять про тих, що під бурю
лайок і кпав, серед надто важкої журби буденного
життя несли на собі великий хрест туги і надії на
красні дні і з кровавим серцем, так близьким всій
сучасній трагедії, йшли крайом широких боліт і про-
свѣчували шлях тим, що по них мають прийти...

До тих, що тепер нових шляхів шукають, на-
лежить в нашім письменстві і Михайло Яцків.

Надірно гірке і важке особисте жите вложило
йому перо в руки. Сня лісів, прогнаний з гімназії
студент, бездомний вандрівник, а відтак новик в мо-

настири йде до того некла, що його зовуть у нас
„українським, народним театром в Галичині“, щоб
і звідси втіти між львівські, замиські та воگی рудери
і щоб тут остаточно вгнути свою шию під низоньке,
але тим тяжше ярмо подлого бюрократизму. Студент
сіти зловив його. „Люде зловіні ратують жите, а за-
бирають усі способи до него...“ Чи кождий з нас
відчує роспуку живої душі по таких пригодах? Чи
і ми встояли б так сильно, коли-б що дня прилітали
до нас всі давні спомини і мрії, вся сторочена мо-
лодість з надіями давними і снами і коли-б і нам
привиджували ся ті кохані очі молодших сестер, яким
може хліб відтягали від уст в бідній, сільській хаті
серед лісів, щоб брата вчити в школах і довести його
до красшого жита, на дорадника й підпору? Чи і ми
би се прожили, змушені все глядіти на розбиті човни
своїх намірів давних і давної віри? Чи і ми могли-б
красяє ще своїй незвичній долі тоті хвилиночки спо-
кою, щоб в них по тисячних терпіннях списувати бити
свого серця і слати їх до свѣта, до того свѣта, від
якого, хоч йому все найкрасше віддаєть ся, дістаєть
ся так безмежно мало?

Отсе гірке жите розбило нерви автора і забрало
йому много спокою. Дало йому однак незвичайну віж-
ність серця. Замість вбити в нїм всю силу відчування,
воно принесло йому сердечну вразливість так на всю
терпінє і на смуток, як і на все, що добротою є
і такою любовю. Він душею проводить ме слішу жінку,
вертаючу із шпиталю, — вичує злипане діточого сер-
ця в звуках скрипки, отріє своїм добрим серцем бі-
лого бузья і покорчену трицятлітню сосну, що росте
в гурті струнних і пишних ровесниць, — полюбить
бездомного пса і страшно піметить ся за його смерть.

Любов Яцкова звертаєть ся передовсім до при-
роди. Ліси, птахи і звірята отсе його найкрасший
світ. Між людьми любов його вибрала собі побіч

а сего працюючого і терплячого гурту: маму і діти
Чи другі люде добром його ніколи не вчили?

Побіч сєї сердечної любови замітні у автора ще
два инші почування: страх і злість. Страх
і злість товаришили йому через ціле жите. Дитина,
що від своїх лісів прекрасних відбігла в місто, щоб
там найти своє ярмо, звільна почала лаятись всього,
що було їй чуже. Се „чуже“ розбило всі його ясні
мрії. І в авторі зродилась злість. Ся злість підшептує
йому думку, що пімста і заглада є конечиністю, через
яку повинна перейти не одна теперішність. І о скільки
слабші звичайно у автора картини страху, о скільки
лють його доходить до такої сили, що із спокоєм годі
глядіти на ню. Сердечність а відтак лють (яна є лиш
перетягненем сєї першої струни) складають ся на
одні чудовий нарис сєї збірки, п. н. „По дорож“,
в яким змальований є образ пімсти і відплати гурт-
кови шибеників за те, що „дотіпно“ розтратавали
щирого товариша оповідача, бідного пса.

Яцків — се чудовий обсерватор. Важке, але
гірке і богате жите було доброю школою в тім згляді.
Автор богато бачив, богато пережив, відчув і пере-
думав і на все умів глядіти. На людей і на природу.
В тім згляді остання збірка його нарисів, із якими
вижуть ся всі отсі замітки мої, така богата в докази
сего зміслу і сліди його такі ясні та видні для кож-
дого читача, що о них, як і про гарну мову отсіх
нарисів, я далі навіть і згадувати не буду.

Яцків — всім житєм своїм — вічно рухливий;
клубок сподівань, загадок, лину і люти, під якими все
пливе, хоч нерівно і несупокійно, тепа і сердечна
кров! Неудічний неврасстєй. Реалєне живої, сучасної
душі. Ся вдача пробиваєть ся і в його літературній
творчости. І там Яцків — вічний вандрівник. Побіч
реалістичних образків, йдуть у него символічні кар-
тини і нотатки психологічних станів. Він опише всю

Ончул і Сімйонович. Посол Тітус Ончул реферував в імя комісії адміністраційної дотично петицій 4 краєвих конценістів, щоб їм дарувати політично практичний іспит. В дебаті над сею справою критикує остро др. Ончул поступоване одного урядника краєвого, який проти него агітував. Барон Василько і др. Гальбан промовляють за внесенем а др. Ончул, Відман ректор Ерліх проти. Внесене прийнято проти голосів А. Ончула і Відмана.

Зачалися наради над законом пропінатційним. Референт барон Гормузаки розпочав дебат у першій бесіді в сій справі був посол Лянґенган, що виказував шкоди, які понесуть пропінатори, коли сей закон увійде в жите. За законопроектом промовляв проф. Ерліх, називаючи сьогоднішній день торжеством для краю і для нападів, тому що ухвалити ся предложене, яке має на меті усунути пропінатцію, той сором краю. Посол др. Штраухер перебивав бесідника Zwischenput-ами і забравши слово, промовляв проти предложення. Врешті п. др. А. Ончул обговорив в довшій бесіді пропінатційне предложене і вдарив при тім головно на радника двору Фекете, називаючи його закостенілим бюрократом, та на сепційного шефа Паца. Президент Бляйлебен обороняв нападених особи, почім в спеціальній дебаті прийнято предложене виділу краєвого.

Вступні іспити до середніх шкіл на Буковині.

З нагоди сегорічних вступних іспитів до середніх шкіл на Буковині пішли знов нарікання на руске учительство, що воно не дбає про численний приріст молодіжи в середніх школах і що хлопці, які зголошувать ся до вступного іспиту, дуже слабо підготовлені. Роздобувши дотичні дані, приглянемо ся сим наріканням ближше. Ото до І. німецько-руської класи гімназії в Чернівцях зголошило ся 60, з них вийшло 36 із народних шкіл черновецьких а 21 із сільських, надто було 3 приватистів. Запримітати треба, що і тих 36 хлопців, що вийшли з черновецьких шкіл, майже всі із села і тільки задля німецької мови ходили рік-два ще й до черновецьких шкіл.

До Кіцманської гімназії зголошило ся 66 хлопців. з них припадає 24 на Галичину, 22 на народну школу в Кіцмані а 17 на інші сільські школи; 3 було приватистів.

Із сих чисел виходить, що загальне число учеників, які зголошили ся до сих двох нібито руских гімназій (126), за мале, коли зважити, що в прочих середніх школах Буковини число руских учеників ледво замінить та що із сих 126 учеників дійде до 8. класи, як се знаємо з досвіду, ледво десятина. Жидівська праса відсилає справді рускі діти до промислу, якого в нашій країні нема, та до сапи, нарікає на гіперпродукцію інтелігенції, але се може відносити ся тільки до Жидів, які поперепоновлювали всі середні школи, а не до нас, що не займаємо ще й частини місць у всіх урядах, в школі і в церкві, які нам належать ся після числа Русинів на Буковині, який сі уряди, школи і церкви служать мають. Тому нам ще довго нема чого боятися інтелігентного пролетаріату з наших рядів а заповняти б як найбільше середні школи нашою молодіжкою.

Тому годі не притакнути закидови, що наше учительство ще за мале дбає про приріст учеників-Русинів у школах середніх. Крім Черновців і Кіцмані, що правда, є осідками гімназій, участь прочих громад руских у вихованню молодіжи для середніх

комічну і погану бурю в родині розумних ідіотів в час приїзду гостей, щоб знов забратись до ловлення чарів літньої, погідної ночі („Лісовий дзвін“). Так вічно. Майже кожда його річ написана інакше. Шукає нових шляхів. Нових в змісті і формі. Ніхто у нас не шукає своїх жерел там, де він їх находити, ніхто цілющої води не пив з них так, як він се робить. Часом лиш йде шляхом, де були вже наші. Передовсім Стефанік. Яцкова „Поворот“ міг би бути і в „Синій книжечці“. Завела-б його там не лиш припадкова, але і гідна подібність. — Що тичить ся форми, — то і тут Яцків вічно инший. Звичайно любить поховати кінці своєї творчості. Віднайти їх мають інтелігентні читачі. Майже кожда лінійка його нарисів — зачеркнена неспокоїною, нервовою рукою. Чи так мусить бути? Ні. Але у Яцкова звичайно так є.

В творах Яцкова видно велике нахитане. Він любить європейську „модерну“. І тому його „страх“ глядить часом очима Едгара По, спосіб писання пригадує тут і там „Poemes en prose“ Воддера і в загалі світову поезію. Се поки що добре. І буде добре, як той шлях завед нашого автора цілковито до себе самого. На се треба спокою. Чи жите Яцкова позваляє надіятися сего? Може — може...

Та поки що — треба брати те, що є. Ті, що привикли до старих стежок, в „наці“ про перстеня зразу стежки може й недобачуть. Але треба глядіти. В тій „наці“ є багато живого життя і багато наболілого серця. Є в ній дрібнічкі, невзначні записки, річі маленької ваги, але є і немало сердечної правди. Не лиш автори, але й читачі повинні йти з доборою волею все вперед.

Лука 30. вересня 1907.

Остап Луцький.

шкіл крім незначного приросту з кільканадцяти громад просто німа. Ось імена тих громад і число дітей, які зголошили ся до іспиту і (в скобках), кілько з них прийнято: Чернівці 40 (32), Кіцмань 22 (14), Руский Банилів 5 (5), Кадобівці 2 (2), Раранче 2 (2), Садагура 2 (2), Вижиця 2 (2). Далі зголошило ся і прийнято по одному ученикові з Мігови, Костинців, Ленківців, Рогізної, Станівців дол., Дорошівців, Брідка, Виженки, Вергомету н. Пр. і з Репушинців. Відтак зголошили ся але перепали при іспиті з Ісуса 2, а по одному з Ошихів, Онута, Кучурова вел., Корчешт, Лукавці, Майдану і Старих Мамайців.

Ось і всі! А де прочі громади? Де прочі хоч би більшекласові рускі школи? Що робить проче руске учительство? — Правда, шкода народна не має приготувати до середніх шкіл, але патріотичне учительство повинно присвятити на се важне діло трохи праці, щоб подати з дібним дітем той крихти теорії з граматики, якої вимагає ще середня школа. Правда, що найбільшою колодою, яку не так легко усунути, є надмірні вимоги з німецької мови. Але приготуйте хлопців тільки знаменито з рускої мови і з рахунків, а з німецької подайте їм те, що можливо навчити за кілька років у народній школі, а тоді най їх репробують панове директори й професори виключно з німецької мови, на се найде ся лїк, бо що вільно Волохам в гімназії сучасній, від яких вимагають при вступнім іспиті з німецької мови тільки механічного читання і писання, того дібуть ся і Русини, нім ще упаде найгірша запора, якою є утравізм.

Далі нарікають, як сказано, а іменно професори, що діти не підготовлені як слід. І справді в обох названих гімназіях перепала майже третина учеників, а то в Кіцмані 20 на 66 а в Чернівцях 17 на 60. Процент безперечно великий. Але з репробованих припадає в Кіцмані половина на Галичину (7) і на приватистів (3), а в Чернівцях майже половина (3) на самі черновецькі школи. Із класифікації знов видно, що майже всі репробовані не відповіли вимогам у всіх трьох предметах, отже загально не були зрілі до середньої школи а надто були ноти вже в свідомствах народної школи з Буковини лише у кількох деінде дуже добрі, загалом же середні, ба у деяких навіть слабіші. Виходить, що до іспиту ставляли ся й не конче здібні хлопці. Свідомства з Галичини були навіть у репробованих ліпші, були деякі навіть з виділових шкіл і хлопці були загалом старші віком.

Із сего виходить, що нема підстави до слуханих нарікань на наші рускі школи зглядом їхніх успіхів у науці. За те багато є причин до нарікань на черновецькі школи, де мучать рускі діти одною німеччиною без більшого успіху як у школах сільських, де діти не мають і половини тої муки тай здають іспити із задовольним успіхом, коли тільки займе ся ними учительство яко-такі й поза школою.

Надіємо ся, що нарік зможемо записати хоч у двох сталях руских громад Буковини, де найде ся щире учительство, яке не тільки збере, але й підготує що найздібніших руских хлопців до середніх шкіл, без чого ще довго на Буковині урядувати й панувати муть чужі люди, ба й вороги.

З російської України.

(Відносини в Холмщині. — Збори українського наукового товариства в Києві).

Після видання указу про волю віри 17. цвітня 1905 року більша половина Холмщини, Волині та Поділля признали себе за правдивих Поляків. Там, де кілька літ тому не можна було почути й слова польського, тепер пануючою мовою зробилась польська; українські обрядові та релігійні пісні замінилися моцотонними польськими; усі підпани, а також ковалі, шевці, столярі та інші ремісники, інакше й не розмовляють, як по польськи. Для чогож то так? Чого люди покинули свою гарну українську мову і чудову українську пісню? Головною причиною був тому уряд; він, не даючи свободи українському слову та письменництву, зробив в очах селян їх рідну мову низкою, недостойною для уживання „вчених“ людей. З того дуже добре скористувались для себе Поляки, котрі убивали у голови темних селян, що українська мова — „хлопська“, що нею ніхто не говорить з „мудрих“ людей, що нею не друкують книжок та газет, панські мови, по словам їх, польська та московська, і коли селянин хотів бути освіченим, то вони повинні вибрати одну з них. Не довго задумав ся селянин, котру з тих двох мов обирати; московською мовою говорять до нього тільки чиновники, котрі приносять йому чимало горі і салі, московською мовою говорять селяни тільки тоді, коли у них яка біда: слідство, ліцитація, збирання податків; одно слово московську мову селянин інакше не зовуть, як „бідова мова“; польською мовою говорять усі пани — дідиці, на ній друкують ся ізвети та книжки — одно слово се — „гарна мова“. Таким способом західний Українець вибрав польську мову. Але тут з'являється маіфест 17. жовтня, починають друкувати ся книжки та газети українською мовою, з котрих він узнає, що і його мова не згірша панської, гарна; він рад би знов стати Українцем, та його не пускає костел, до котрого він, хочаки бути Поляком пішов: ксьондз в костелі проповідує, що католицька віра — польська, а як так, то усі католики мусять говорити по польськи. Неосвічений люд не

знає, що ті Французи, Італійці, Німці, Китайці, які належать до католицької віри, не перестають говорити своєю мовою і не роблять ся Поляками; він сліпо вірить своєму ксьондзові і ламає свій язик, хочаки говорити по польськи. Але не все католицьке духовенство бажає сполщення Українців; знаходять ся і такі, що по заповіту Христа, не зважають на мову, а стараються повернути усіх на католиків, через те, що на їх думку, католицька віра є найкраща. Вони знають, що українська мова занепаде в народі і що ті, хто покинув її тепер, потім назад вернуть ся і таким робом можуть покинути костел. Для того то такі далекозорі ксьондзи почали прохати папу римського, щоб він дозволив відправити у костелах так зване „додашкове набоженство“ (треба) по українськи, тим вони думають перетягнути до себе усіх Українців. Папа минулого року дозволив се, і 3. грудня 1906 року цар згодив ся на се під тою умовою, щоб робити се по згоді з громадою. Як відомо у нас громада — то чиновники та попи: на їх „усмітрінє“ і віддали сей проект. Тепер по єпархіям розіслано той проект, щоб священники обговорили його на так званих „соборчиках“. В декотрих округах „соборчики“ уже були, і пощастило взнати їх присуд. У тім присуді говорять ся, що „св. національної течії зр'янія (себ то для користі української нації) введеніє м'єстного язика в добавочномъ богослуженіє весьма желательно, но въ религіозномъ оно весьма опасно“. Таким присудом православне місцеве духовенство признало себе неукими, що стоять низше від католицького духовенства, бо бороти ся з католицизмом наші священники почувають змогу тільки тоді, коли їм допомагає уряд, котрий буцім-то „защитає рускую народность“ від спольщення, робить перешкоди католикам. Щожби то було, колиб появились католики-Українці? Він не міг би їм робити перепони, а значить духовенство наше само мусіло боротись з католицизмом, а оно до єього, як само признаєть ся у тім, не готове! Сид і сором тим священникам, котрі написали такий присуд; тим вони відорвали від України чимало людей, котрі, чуочи в костелах польські співні та мови, зроблять ся мало по-мало Поляками. Справу сю повинні будуть розв'язати народні представники у державній думі.

В суботу 28. вересня с. р. в льокалах музичної школи М. В. Лисенка відбули ся три збори київського українського наукового товариства. Головою зборів вибрано Михальчука, а секретаром Тимченка. За згодою всіх присутних порядок засідання змінено; а саме, питане, що стояло другим по черзі — вибір нових членів, поставлено першим. Закритим голосованем одноголосно вибрано всіх 10 членів предложених радою. М. Грушевський запропонував на далі не друкувати окремих оповісток про всякі засідання товариства, що потребує коштів і на друк і на розсилку, а замість того друкувати тільки оповістки в „Раді“.

Збори пристали на сю пропозицію. Далі обговорено питане про бібліотеку. Пекучу потребу її для товариства присутні признають дуже добре, але товариство не має засобів на сю справу і через те ставить в моральний обов'язок кожному з членів товариства пожертвувати в товариську бібліотеку свої власні твори, а також приймати жертви від нечленів товариства. В бібліотеку ухвалено приймати книги на всіх мовах, аби тільки своїм змістом вони мали якийсь інтерес для українського наукового товариства.

Обов'язки бібліотекаря згодив ся справляти М. Ф. Біляшівський, на адресу якого й треба надсилати книжки (Київський Городський Музей), надисуючи на них „для українського Наукового Товариства“. М. Грушевський запропонував поки що не зложено і не ухвалено бюджету дати дозвіл раді товариства робити потрібні видатки на біжучі потреби. Всі з сею пропозицією згодили ся. Далі секретар І. Стещенко відчитав протокол перших зборів, а О. Грушевський прочитав другі збори. Як відомо, на других зборах читано присланий зі Львова М. Грушевським реферат про організацію секцій.

В першу чергу ухвалено обов'язково заснувати секцію фільологічну, історичну і природничу.

Трохи ширше обговорено питання про те, що таке буде секція і в яких відносинах стане вона до комісії. Секція се має бути певна авторитетна наукова корпорація, що оцінює всякі наукові праці і складаєть ся тільки з членів товариства. В комісію можуть входити і не члени, вона гратиме для самої секції роль помічну. Голова секції входить як член в раду.

Д. Стещенко заявляв, що поки позасновують ся секції, треба комусь бути органом внутрішнього життя товариства, треба до когось людям звертатись, правити діяльність товариства... Порішено, що цю роботу повинна справляти поки що рада.

Зібрання чимало присвятило часу питанню про власне видавництво.

Після живих дебат ухвалено обов'язково видати в 1908 році науковий збірник товариства.

З'їзд українських учених, українські лекції збори визнавали дуже бажаними, але за браком часу на них не спинили ся.

Телеграми „Буковини“.

Дня 3. жовтня 1907.

Львів, 3. жовтня. Вчора відбули ся в салі „Рускої Бесіди“ під проводом посла Романчука збори цілого українського парламентарного клубу, на яких парламентарна комісія українського клубу зложила звіт із своїх переговорів з намісником Гр. Потоцьким в справі українських постулатів предложених в червні міністри президентові, а посол Н. Василько предложив реферат о дотеперішнім становищі президента в тій справі. Справоздання викликали серед зібраних як найбільше невдоволене; в дискусії, що наважала ся відтак, в котрій брали участь майже всі послы, справедливо, що правительством не тільки що не усунуло доси ні одної з жалоб, але й на саме розслідування їх лишає собі безконечно багато часу. Так пр. не лиш не потягнуто до відвічальности урядників, котрі — як доназано — підчас послідних виборів допустили ся ярких безправств, але ті самі урядники мстять ся тепер на руских опозиційних виборцях незаконними і своєвільними постановами. Руских урядників і учителів, що в службі вели ся бездоганно, перенесено сего літа на Мазури для того, що вони голосували на руских кандидатів. Одним словом, самоволя урядників досягнула в посліднім часі в Галичині ще не бувало розміри. В справі університетській правительством не вчинило нічого, щоб втихомирити оправдане розворушення укр. молодіжи; противно, при теперішних записках на поодиноких факультетах львівського університету відкидає ся практиковані в маю вписи в обох мовах і жадає ся також від руских академиків карт впису в польській мові, що означає нову провокацію укр. молодіжи. В соймі стремить кожне предложене виборче до стіснення руского стану посідання, а правительством немов сего не бачило. Всі бесідники заявили, що проти такого правительства мусить укр. клуб як найострішшими способами заявити своє недовіре. Серед величезного розворушення зібраних порішено відложити ухвалу в справі тантики в парламенті до скликання Ради державної.

Львів, 3. жовтня. Посол Ник. Василько, що й доси не прийшов ще до здоровля, взяв на пильні жадання участь у вчорашніх нарадах українського клубу. Поінформований там рускими товаришами з буковинського Сойму про критичне положення справи регуляції учительської платні та події в соймі, прибуває в суботу до Чернівців.

НОВИНКИ.

Чернівці, 3. вересня 1907.

До нашого учительства і взагалі всієї інтелігенції рускої кимполонгського повіту. За кілька днів увійде у жите кимполонгська гімназія з волоско-німецьким змістом викладовим значить без німецького відділу. Як довідуюмо ся, лагодять особливо святичники повністи по гуцульських селах наших дітей до той гімназії, щоб виховати з них перебічників, які би доплатили потому ногами свою мову і все, що їм рідне, та відірвали ся своїх родичів. Звертаємо на се увагу нашої інтелігенції, особливо ж наших учителів, щоб пильнували по своїх селах та синах ту мерзку роботу. В Бразі, як ми чули, лагодять тамошні Волохи інтелігентів наших хлопців; щоб батьки їх вислали до Кімполонгу. Тож бачить! А колиб зайшли такі які припадки, просимо донести нашим послам.

Засідане виділу Черновецької міської філії тов. „Руска Школа“ відбуде ся в п'ятницю, дня 4. жовтня с. р. о 4. годині по пол. в Народнім Домі. — К. Пеструх.

Відгомін університетської демонстрації. Перед звичайним трибуналом у Львові ставали в понеділок студенти: Захар Теслюк, тепер диюрист в „Дієстрі“ і Іван Гецца, технік, обжаловані о участь в уличній демонстрації в честь увязнення руских академиків по звиснім вічу в салі „Сокола“. Обжалувані виперли ся всякої вини, впеваючи, що в товпу на ул. Баторія дістали ся випадково. Свідки, функціонари поліції, зізнали обтяжуючо для обжалованих. Після переведення розправи трибунал засудив Захара Теслюка на 5 днів арешту з заміною на 15 корон грошової кари, а Івана Гецца на два дні арешту з заміною на 6 корон грошової кари. Крім того засуджено заочно Івана Здана і Йосифа Верка, котрі на розправу не явили ся на 5 днів арешту з заміною на 15 корон грошової кари.

Розбишани, яких мало. Перед судом присяжних у Відні стає дуже небезпечний опришок, Франц Блеха, котрий доєдпав до свого товаришем Арно Гоєманом, допускав ся воляжних крадіж і розбоїв, а дня 16. січня в суботу 1904 убили в Липську в Саксонії 20-літнього Павла Гартмана, урядника магдебургського асекураційного товариства, котре в Липську мало свою філію. Блеха і Гоєман пізнали ся і полюбили оя в криміналі. Арно Гоєман, чоловік молодий, розпустним життям зруйнований на тілі полюбив незвичайно сильного, мязистого шлюсара, Франца Блеху, котрий imponував ему не лиш силою, але й незвичайною своєю відвагою, до того степеня, що як сам казав, не міг жити без него. „Франц Блеха — казав Гоєман — не

сходив мені з гадки... Я без него нічого не значив. Мої свояки давали мені нераз гроші, щоб я виїхав до Америки, але я завжди не хотів брати, бо я не можу жити без Франца“. А який той Франц, можна зміркувати з того, що в суді підчас розправи треба було завести надзвичайні міри осторожности з обави перед ним. Всі двері на коритарях, котрими Блеха вела до салі розправ, були позамкани. В самій салі замість лавки для обжалованих, були уставлені три крісла; на середнє сів сам Блеха, з правого боку коло него сів один судовий жовнір, з другого боку капраль, обернений боком до него, щоб мати його добре на оці, за ним сіли собі на лавці ще два жовніри судові, а трохи подальше сів собі офіцер від судової сторожі, котрий мав тоді інспекцію. Блеха єсть то мужчина високого росту, незвичайно мязистий; мизи у него такі грубезні, як би у якого силача; а він таки й так поводить ся, як би який силач, і горе тому, хто понав би ся в его руки! Зробив би ему смерть, як зробив Гартманові. З лица виглядає інтелігентно; его лице остро викривлене, чоло високе, волоссе на голові густе, брунатне а очі хвилями засльотять ся і забувнуть як у тигра. Єсть то справжешний тип робійника, якого дліше не змалювала би й буйна уява якогось артиста маляра Арно Гоєман, помічник торговельний, родом з Німеччини, зайшов був ще в 1901 р. до Відні і діставшись ту за крадіж до криміналу, познакопив ся з Блехою. Від той пори стали оба нероздільні приятелі. Коли же Гоємана видали властям німецьким і він відсидів в Німеччині два роки в криміналі за крадіж вернув він в грудні 1903 знов до Відні і тут, здаєсь, уложив оба плян убити згаданого касиєра Гартмана і обрабувати касу. Блеха, що стояв на чолі ватаги вломників, допустив ся був у Відні з кінцем 1903 а з початком 1904 многих вломів і диятого дня 5 січня 1904 втік разом з Гоєманом насамперед до Берна а звідтам поїхали до Праги, Дрездана, Липска і Берліна. З Берліна вернули они назад до Липска і станули там дня 15. січня 1904 до якоїсь Еми Герцог, глухої як пень баба при ул. Тальгассе ч. 12, де Гоєман вже перед тим в переїзді винаймив був комнату. Треба ж знати що Гоєман був від жовтня 1899 до цвітня 1900 практикантом при філії магдебургського товариства асекураційного в Липську, знав всі уходи в тім льокалі, знав, коли приходить найбільше грошей, а навіть, як можна утворити тайний механізм каси. Розходило ся ще лиш о то, щоб завести касиєра, відібрати ему ключі і утворити касу. Отже в суботу дня 16. січня 1904 взяли ся виконати уложені плян. Того дня перед полуднем пішов Блеха до бюро згаданого товариства, казав собі дати проспект і при тій нагоді розглянув ся в льокалі; по полудні пішов до касиєра Гартмана, і намовив его, щоб він зійшов ся з Гоєманом в реставрації „Панорама“ а той знов сказав, що він єсть посередником якогось фабриканта Вернера, котрий хоче заасекурувати ся на більшу суму. Коли опісля Гартман вернув знов до свого бюро, закликав його Гоєман телефоном до кав'ярні а звідси около пів до 9 год. телефоном пішли до помешкання при ул. Тальгассе, де ніби то мав прийти фабрикант Вернер. Тимчасом, заким мав прийти той Вернер, они пили пиво і Гоєман веслав потайком до синайки Гартмана якоїсь отруї, здаєсь морфієм. По якімсь часі Гартманові зробило ся не добре, він ослаб і достав блювоти а тоді Блеха кинув ся на него і задушив его руками. Відтак виїшли оба і замкнули кімнати, бо Гоємана взяв був страх, але за хвилину вернули і почали в річах убитого шукати за ключами. Знайшовши ключі від каси, замкнули трупа в кімнаті, а самі волочили ся цілу ніч, аж досвіта, коли отворено каменницю, в котрій містило ся бюро асекураційне, добули ся до бюро, отворили касу і забрали звідтам 1600 марок готівкою і марки почтові та стемплі. Тепер же треба десь було трупа подіти. Гоєман купив великий куєр і привіз его до помешкання. Тут розібрали трупа, ухали до куєра, поклали его річи на него і замкнули а відтак радили, що дальше робити. Того дня не впускали гадки Герцог до кімнати; аж на другий день, в понеділок дня 18 січня дозволили їй внести сніданок. Великий куєр вивіз й був в очі, але она не припускала нічого злого, тим більше, що Блеха сидів на ній, дзвонив ногами і поспівував якусь веселу пісню. Около 11. год. казали відтак куєр завести на дворець і надали его до Шемніц а самі поїхали до Дрездана, куди казали собі і куєр прислати. Зразу хотіли тут кинути трупа до води; але що то якось трудно було, винаймали якусь шопу ніби то на склад якихсь річий і назвали туди занести куєр, коли він надійшов з Шемніц. Блеха купив відтак сокиру і рикаль, замкнув ся в шопі, викопав там велику яму, вкинув в неї застеленого вже трупа, присипав землею, потолочив ногами а річи і лико, яке було в куєрі, рикаль і сокиру вложив до куєра, замкнув і остаточно вислав до свого брата Адальберта Блехи у Відні. Той брат зрадив відтак обох убийників.

НАУКОВИЙ ФЕЛЕТОН.

Ернест Генель.

Історія розвитку сьвіта.

Сотворення поодиноких річий (онтологічний креатизм). Після сєї індивідуальної, ще доси пануючої науки про сотворення сотворив Бог пан не лише сьвіт в загалі („з нічого!“), але також всі по-

одинокі річи в ній. У християнським культурнім сьвіті ще нині має своє найдальше значінє прастарий семітський, з першої книги Мойсея перенятий переказ про сотворення; навіть між модерними природознавцями знаходить вона ще сям і там вірних прихильників. Свій критичний погляд на той переказ виказав я виразно в першій главі моєї „Природної історії сотворення“. Можна розрізнити слідуєчі теорії як цілковиті модіфікації сего онтологічного креатизму: I. дуалістична креація: Бог ограничив ся на два акти сотворення; вперед сотворив анорганічний сьвіт, мертву субстанцію, для якої має свою вагу лише закон енергії, ділаючи наслідно і безцільно в механізмі сьвітових тіл і твореня гір; пізнійше здобув Бог інтелігенцію і надав її домінантам, приймаючи до ціли, інтелігентним силам, які спричиняють розвиток організму і керуючи ним (Райнке). II. Тріалістична креація: Бог сотворив сьвіт при помочи трох головних актів; а) сотворення неба (т. зн. надземного сьвіта); б) сотворення землі (як осередка сьвіта) і її організмів; в) сотворення чоловіка (на подобу Бога): сей догмат ще нині широко розповсюджений між християнськими теологами і иньшими „образованими“; в многих школах учать його як правди. III. Гептамеральна креація: сотворення в сімох днях (після Мойсея). Хоч лише мало образованих вірить нині в сей мойсейський міт, мимо того напим дітям в найранній молодості виціпляють його при науді біблій. Ріжні, головню в Англії роблені проби погодити його з модерною наукою розвитку — невадались. Для природознавства одержав він тому велике значінє, що Ліне принняв його при узасаднюваню своєю системою природи (1735) і ужив до означення понятія органічної еволюції: „Є тільки всяких родів звірять і рости, кільки на початку безконечне єство сотворило ріжних форм“. Сего догмату придержувано ся загально аж до Дарвіна (1859), хоч Ламарк вже 1809 доказав його нездійсність. IV. Періодична креація: на початку кожного періоду історії землі сотворено на ново ціле звіринне і ростиinne населення а при кінці кожного періоду знищено його загальною катастрофою; а генеральних актів сотворення тільки, кільки відрубних геологічних період слідувало одна поза другою (теорія катастроф Кув'єра 1818 і Абає-сїца). Палеонтологія, яка як здавалось, в своїх неоповних початках (в першій половині 19 століття) попирала сю науку про кількарізкові новосотворення органічного сьвіта, пізнійше її зовсім опрочинула. V. Індивідуальна креація: кожний поодинокий чоловік — так само як кожне поодинокое звіря і кожне ростиinne індивідуум — не повстає природним актом розмноження, але сотворений ласкою Божою („який знає всі річи і порухував волоссе на нашій голові“). Сей погляд на сотворення читаємо ще нині нераз в часописях, особливо при оповістках про уродини („вчора подарував нам ласкавий Бог здорового хлопчика“ і т. д.) Також індивідуальні таланти і вл-значности дітей часто з вдячною приписуєть ся „особливим ласкам Господним“ (дітичі хвиби звичайно ні!).

Розвиток (genesis evolutio). Нездадість переказів про сотворення і получення з тим вірування в чудеса вже загоді мусіла показатись думаючим людям; проте находимо вже більше як перед двома тисячами літ численні проби заступити їх розумною теорією і повстане сьвіта пояснити при помочи природних причин. Перед ведуть тут іоньскі філософи-природознавці, далі Демокріт, Геракліт, Емпедокль, Арістотель, Люкрецій та иньші філософи старини. Перші ними зачаті недосконалі проби дивують нас вчаси сьвітлимими зорами ума, які являють ся предтечами модерних ідей. Міжтим забракло ключичній старині тої певної опори природи філософічної спекуляції, яку здобуто аж безчисленними спостереженнями і пробами нових часів. В середновічу — а особливо підчас насильного пановання папізму — наукові досліди з сєї області спочивали цілком. Тортури і кротри інквізиції старались о те, що-б деістивною відповідю на всякі питання про сотворення була безумовна віра в єврейську мітологію Мойсея. Навіть ті появи, що безпосередно завивали застанавляти ся над фактами розвитку, розвиток звірять і рости, ембріологія чоловіка, остали незапримченими або лише тут і там викликали зацікавлене поодиноких дослідників; однак їх вигрести ігноровано і забуто. Надто правдивому пізнанню природного розвитку заперто дорого відразу пануючою наукою о преформації, догматом, після якого характеристична форма і структура кожного рода звіря і рослини вже зазначені в зародку.

(Дальше буде).

РУСКА НАСА © РУСКА НАСА

тов. зареєстроване з ограниченою порукою в Чернівцях.

Одинока свого рода українська фінансова інституція на Буковині. — Праймає вкладки щадничі і опрощуєть їх на 5%. — Пай вносить 40 К і платимо 6%, виплате 2 К. — Родимці! Хай клич „свій до свого“ відібає ся голосним відомоном по цілій Буковині і най кожний, що почуває себе щирим патріотом-Українцем складає свої ошадности в „Рускій Расі“.

Пряждуйте нам нових членів!

Дирекція.

Ціна оголошень за однокоразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/6 сторони 5 К., 1/8 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числиться по 4 с. від слова.
Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Загальні збори осінні каси пож. і шадн. для громади Станчани, відбудуть ся в неділю дня 18. жовтня 1907, о 2. годині по полудні в читальни „Рускої Бесіди“ з таким денним порядком: 1. Справоздане касове. 2. Підвишене стопи процентової позички з 7 1/2 проц. на 8 проц. 3. Вільні внесення. — *Іван Ойстрим, начальник.*

Прошу всіх тих панів товаришів взглянути управителів шкіл, котрі до тепер не купили ще книжок для дітей, зголосити ся до мене. Даю від книжок 10% рабату і плачу порто.

Через те, що один процент з доходу, іде на бідні діти, прошу о численні замовлення. З поважанем

Юрій Клязкий

учитель в Вашківцях н. Ч.

Практиканта
приймає
друкарня „Рускої Ради“.

Близше вивідати можна

в нанцелярії друкарні, ул. Петровича 2.

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагнітон
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“
можна купити у всіх
філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,
в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

Родичці! Вступайте в члени „Рускої Каси“. Один пай вносить 40 К., від пай платимо 6 проц.

Свій до свого !!

Виназ діловодства „Рускої Каси“ в Чернівцях.
За місяць вересень 1907.

	Стан з поч. місяця		Збільшилось		Разом		Зменшилось		Стан в кінц. місяця	
	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.
Число членів	1282	—	8	—	1290	—	1	—	1289	—
Контю пайв	117779	15	400	—	118179	15	40	—	118139	15
Контю резервового фонду	20847	22	16	—	20863	22	—	—	20863	22
Контю щадничих вкладок	225581	55	14511	30	240092	55	6823	99	233268	56
Контю реескомиту кр. бан.	118242	—	84132	—	202374	—	34654	—	167720	—
Контю иньш. чуж. кап. С. К.	344739	—	35520	—	380259	—	58100	—	322159	—
Контю векселів	698104	—	98693	—	796797	—	95230	44	701566	56
Контю довжних записів	146010	77	42667	22	188677	99	6255	40	182422	59
Контю відсотків	28673	77	4920	01	33593	78	2903	47	30690	31
Контю відсот. від вкл. щад.	4854	61	53	40	4908	01	—	—	4908	01
Контю провізій	6428	64	619	42	7048	06	—	—	7048	06
Контю адміністр. видатків	3712	98	473	12	4186	10	—	—	4186	10
Контю платні	2979	—	393	—	3372	—	—	—	3372	—
Контю чиншу	386	75	201	—	587	75	—	—	587	75
Контю инвентара	1000	—	—	—	1000	—	—	—	1000	—
Контю pro diversi	219	04	19	28	238	32	53	80	184	52
Контю дивіденд	4635	30	—	—	4635	30	169	90	4465	40
Контю естрат і зисків	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Контю каси	5085	62	239568	37	244653	99	243101	38	1552	61
Контю податків	275	43	—	—	275	43	—	—	275	43
Контю ріжних пайв.	5632	50	—	—	5632	50	—	—	5632	50
Фонд пенсійний	1334	37	—	—	1334	37	—	—	1334	37

Чернівці, 1. жовтня 1907.

Др. Стефан Смаль-Стоцкий.

Складите свої ошадности в „Рускій Касі“. Від виназ платимо 5 процент.

Я. АННА ЧІЛЯГ

вишлекала мое на 185 см. довге „Loreley“-волосе через 14 місячне уживане помади яку я сама винайшла. Помада та є одним средством проти випадання волоса, скріплює цибульки волосеві, прискорює поріст, ділає успішно на поріст бороди і вусів і по короткім вже уживаню привертає волосю на голові і бороді натуральну полискуючу барву; охороняє також перед передчасним сивінем, та удержує молодий буйний волос аж до пізної старости.

Я ніколи не казала того що ліси панове, яким корінь волосевий нидіє, будуть коли мали волос на голові; однак там де корінь волоса не воесім занемер, моя помада ділає дуже успішно так що в короткім часі росте волос у панів і у пань; успіш заповненням.

Кожний може своє волосе аж до пізної старости утримати довге і густе як лиш буде уживати помади винаходу пані Анни Чіляг. Ніяке инше средство не посідає тільки пожизних частий для волоса як помада Анни Чіляг, яка собі вже здобула світову славу, бо пані і панове по короткім вже її ужитю ледво одного слюйка, осягнути пожадані успіхи; випадане волосе вже по кількох днях устає а новий волос підрастає. Тисячі листів з признанем переконують цілий світ і лиш правда улічує успіх.

В послідних дїтах появляє ся багато виробів на поріст волоса. Ростуть они як гриби по дощи, та сейчас зникають, а навпаки лиш правда добре держить ся, бо реклама, пусті обіцянки і вимушуване не адіє нічо — треба доказати правду успіхом. Тим паням котрим волосе випадает не вистарчає лиш поручити але треба конче від Анни Чіляг помаду спровадити най о єї діланю і успіху самі наглядно пересвідчать ся; моя фірма, яка існує вже 25 літ дає повну запоруку за успіх.

Ціна одної коробки 1, 2, 3 і 5 зр.

Висилає ся щоденно за попередим надісланем належності або з послїплатою до всіх місцевости в цілїм світі.

Вислана впрот з фабрики з відни також належить замовляти.

Анна Чіляг, Відень,
I. Graben Nr. 14.

Головний склад в Чернівцях у Шміда і Фонтіна, Дрогерія уліця Головна (Енценберга).

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)

МОЛОЧНЕ МИЛО З ЛЕЛІ,

Бергмана і С-ки в Дрезні і Тешні над Ельбою

після одержуванн шоденно лісем з принашем, а і остале ся із всіх модних ми найуспішнішим, проти сонних вирикків на шкірі, як також служать до одержаня і плеканя свіжої шкі і рожевої дерм. — Штук 80 сот. у всіх дрогериях, складах парфум і торговлях мила. 44 (48-50) п.

Голов. склад у Шміда і Фонтіна Чернівці, ул. Головна. (Engenberg-Hauptstrasse)

Трезкий і левкий зарібок

від 20—30 корон тижнево

може мати кожний хто буде працювати на опатентованій „довгий“ машині „Славія“. Ані вік ані час не можуть бути на перешкодї. Віддалене не має жадного значіня. Докладне вичучене даром. На бажане посилаємо учительку до дому. Скінчені праці приймаємо до дальшої відпродажи.

Перше галицьке підприємство домашних робіт паньчоткових на довгих машинах до плетєня.

Лїбаль і Ска

зарєєстроване Товариство торговельне

Львів, уліця Кохановского число 39—64.

Не купуйте кулієтих машин що суть без вартости.

Жадайте проспектіє.

Послєнена і науку удїляє для Буковини Франц Вахович, Чернівці, уліця Каролинки число 5, I. пов.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарна.

Купуйте лиш

РФАФФ-А МАШИНИ ДО ШИТЯ

бо они є найліпші, найтривалїйші а також найдешевші! Крім тих є у мене також на складі

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купні суть дуже легкі і вигідні умовини. Нігде не дістанете дешевше, ніхто не обслужить Вас так ретельно і ніхто не годеє дати Вам таких полєкший у сплатах. З поважанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ, уліця Желїзнич, Чернівці.

Кк О о Л Л Е Е С с О о

майже нове

дуже дешево на продаж. Близше: Друкарня „Р. Ради“ Чернівці, ул. Петровича ч. 2.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.